

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemam ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jelgersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Deželní zbor goriški.

Po dolgem presledku sešel se je na deželní zbor zopet včeraj 2. aprila k rednemu zasedanju. Poslanci so bili navzoči v polnem številu in njim se je pridružil virilst eminence kardinal Missia. Vlado sta zastopala, kar se je prvič zgodilo, odkar obstoji deželní zbor, cesarski namestnik in voditelj okrajnega glavarstva goriškega. Deželní glavar vitez dr. Pajer in namestnik grof Goess sta pozdravila poslance v italijskem in slovenskem jeziku. O tej prvi seji, katera je imela nenavadno slovesno lice, smo dobili naslednje poročilo:

Ko so se ob 11. uri predpoldne zbrali udje deželnega zbora v popolnem številu, otvoril deželní glavar zasedanje s primernim nagovorom, v katerem doznaval, da je v 39 letih, od kar obstoji naš dež. zbor, danes prvkrat cesarski namestnik za Primorsko počastil ga s svojo prisotnostjo, zato ga pozdravlja dobro došlim, potem izpodbuja gg. poslanec, naj se z vsem zanimanjem lotijo mnogobrojnih prevažnih nalog, ki jih čakajo, in omenivši 70-letnega rojstnega dne cesarjevega in 400 letnico, od kar se je naša poknežena grofovina pridružila deželan, stojecim pod žezлом Habsburžanov, katera dva vesela dogodka se bodeta proslavljala v tekočem letu, — nazdravi trikrat presv. cesarju Francu Jožefu I. in poslanci odzdravijo s trikratnimi klaci „Evviva“.

Nj. ekscelenca gospod cesarski namestnik pozdravi zbor v imenu cesarske vlade, zahvali se dež. glavarju za njegove uljudne besede. Omeni ljudskih potreb te deželene na obširnem polju kmetijstva in obrtništva, glede uravnave vodnih tokov in pravične razdelitve bremen, ki jih prizadeva javni ljudski pouk. Opazi, da ljudstvo željno pričakuje, da bi se odpomoglo tem potrebam in da cesarska vlada, ki je že za nekatere koj preskrbel, pričakuje, da se tudi deželna autonomna uprava pobriga za ta prevažna dela. Nadeja se, da bo sedanje zasedanje tem bogatejše na uspešnem delu, ker se je letos otvorilo v znamenju onih imenitnih dogodkov, katerih je omenil gosp. deželní glavar, cesarska vlada pa, katera je tudi letos odredila svojim zastopnikom pri sejah dež. zboru gosp. dvornega svetnika viteza Alojzija Bosizio, da bo krepko podpirala zborovo delovanje.

Na to otvoril dež. glavar sejo, sprejme slovesno oblubo novo izvoljenega dež. poslanca gospoda Oskarja Gabrščeka in podeli

besedo poslancu Antonu vitezu Dottori, kateri stavi naslednji nujni predlog:

1. Naročuje se deželnemu odboru, da določi in izvrši, če treba, tudi z deležbo zaupnikov program slovesnosti, s katerim se ima kakor deželni praznik čim najdostojnejše proslavljati 70-letni rojstni god Nj. Veličanstva presv. cesarja in ob enem tudi 400-letna obletnica onega dne, ko se je poknežena grofovina Goriško-Gradiška združila z deželami Avstrije pod vladarsvom prejasne rodbine Habsburške.

2. V ta namen se dovoljuje deželnemu odboru neomejen kredit. (Predlog so podpisali italijanski poslanci).

Ko je brez ugovora obveljala nujnost, potrdita se enoglasno oba predloga.

Ker ni drugih predmetov na dnevnem redu, zaključi glavar sejo ob 11 $\frac{1}{2}$ uri predp., določivši, da bo druga seja popoldne ob 5. uri — koje dnevni red naznani gg. poslanec. (Sklenjeno in podpisano.)

Druga seja, napovedana ob 5. uri popoldne, je začela še le po 6. uri. Prostor za poslušalce je bil napolnjen, kakor pri prvi seji, z radovedneži, katerim ni bilo še jasno, ali je deželni voz že v pravem tihu ali ne. — Vsi udje deželnega zboru so zasedli svoje sedeže, samo prostor virilca je ostal prazen in kakor se govori, ostane tudi zanaprej prazen, če ne pride kaj posebnega vmes.

Poveri se zapisnik I. seje in prečita dolg razkaz podanih peticij — večinoma za podelitev podpor — pa tudi drugih. Te se izroči po vsebini dotednjim odsekom, kadar se ustanovijo.

Poslanci dr. Verzegnassi in tovarši stavijo potom nujnosti naslednji predlog:

Izbrati je izred deželnega zboru delegacijo, obstoječe iz deželnega glavarja in 4 poslancev, kateri se podajo na Dunaj, da izprosijo tam od Njega Veličanstva presv. Cesarja milost, da počasti glavno mesto naše dežele s svojo najvišjo prisotnostjo o priliki, ko se bode praznovalo 400sto obletnico združenja naše poknežene grofovine z deželami stojecimi pod vladarsvom prejasne hiše Habsburške.

Zbor privoli brez ugovora v nujnost razprave in potrdi predlog enoglasno.

Dr. Gregorčič se oglaša za besedo in želi staviti interpelacijo. Predsednik pravi, da je interpelacija oglašena, a da podeli g. interpelantu besedo po končanem dnevnem redu, da prečita svojo interpelacijo.

Dr. Rojc in dr. Gregorčič ugovarjata temu, zahtevajo, da se mora interpelacija

tako prečitat, kakor se je to vedno delalo, odkar obstoji dež. zbor.

Predsednik se sklicuje na dež. opravilnik, a slednjič podeli vendar besedo dr. Gregorčiču, kateri prečita naslednjo interpelacijo:

Preblagorodni g. dežel. glavar!

Slovesni trenotek, v katerem smo se nahajali pri današnji otvoritvi deželnega zboru, ni nam dopustil, da bi se bili oglašili takoj radi brezobzirnosti in pristranosti, katero ste opetovano pokazali nasproti zastopnikom slovenskega prebivalstva v deželi. —

V nasprotju z navado zadnjih let, da je deželni glavar na ta ali oni način pozval zastopnike obeh narodnosti k trikratnemu živoklicu Njegovemu Veličanstvu presvetemu cesarju, zgodilo se je danes, da je Vaše blagorodje le svoje somišljenike in sorokake pozvalo v njihovem maternem jeziku k tej izjavi udanosti in spoštovanju do presvetlega vladarja, a da je zastopnike slovenskega naroda v tem oziru popolnoma prezrolo ter odvzelo jim priliko, da bi dali duška svojim patriotskim čutom. Slovenski poslanci se čutijo žaljene v svojih patriotskih čutih do najvišjega prestola in v svojih pravicah s takim postopanjem od Vaše strani.

Enako brezobzirno je postopanje Vaše blagorodja, da ni slovenskim poslancem ničesar omenilo o predlogu, ki so ga z njegovo vednostjo in pomočjo pripravljali in pravočasno naznaniitalijanski poslanci radi slavitve sedemdesetletnice Njegovega Veličanstva in štiristoletnice, odkar se nahaja poknežena grofija Goriško-Gradiška pod žezлом Habsburško-Lotrinskim. Kakor je skrb deželnega glavarja, da se predlogi take vrste na kolikor mogoče slovesen način in soglasno vsprijemejo, tako je njegova dolžnost dati priliko vsem poslancem, da se takim korakom lahko s prvega početka pridružijo ali da vstočno z drugimi take stor.

Slovenski poslanci se čutijo v svojih patriotskih čutih žaljene, da ste spravili omenjeni predlog italijanskih poslancev v razpravo, ne da bi bili prej o tem obvestili slovenske poslance, katere ste tako vedoma postavili v neprijazno luč.

Velevažni predlog, ki se je nujnim potom z vsemi glasovi, tudi našimi, vsprijel, zadeva vso deželo in vse njene prebivalce, katerim se ima sporočiti; a stavljal se je samo v jeziku manjšine prebivalstva, med tem ko jezik večine ni prišel v poštev.

Za minuto se vrne od moža, pa dobi zdravnika ležečega. Ležal je na divanu (blazinjaku) ter nekaj mrmljal.

— Izvolute doktor... Doktor! — A? Vprašajte Domno. — mrmlja Štefan Lukič

„Kaj?“
„Na potu sva govorila... Vlasov je dejal... Kaj? Kako?“

In Nasta zapazi na svojo veliko grozo, da tudi doktor blazni kakor njen mož. Kaj naj začne?

„K deželnem zdravniku!“ se odloči.

Pa zopet temota pa rezki mrzli veter, zmrzle kepe. Ona trpela je na duši in na telesu, in da bi se nagradila za to trpljenje v varljivi prirodi ni bilo nobenega sredstva, nobenih iluzij. „Rajši tisočkrat ostali star deva,“ mislila je Nasta, „nego le eno tako noč preživeti.“ — — —

Pa zopet zagleda na sivem dan, kako išče njen mož vsako spomlad denarja, da bi plačal obresti pri banki, kjer je zastavljeno premoženje. On ne spi, niti ona ne, in oba premisljujeta na vse možne načine: kako bi se ognila poseta sodnega pristava. — — —

Pa vidi otroke. Tu je večni strah, da se kak prehladi, dobi škrilatico, davico, ko-

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročino pa na upravnštvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petitrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbji.

Z ozirom na vse to vprašajo podpisani:

1. Kako opravičuje Vaše blagorodje to postopanje?

2. Ali hoče Vaše blagorodje enako obzirno in ravnopravno postopati nasproti poslancem obeh narodnosti?

V Gorici, 2. aprila 1900.

Predsednik sprejemši interpelacijo se opravičuje, da se on, predsedovaje dež. zboru, ravna še vedno po tistih običajih, po katerih se je ravnal, ko je bil prvkrat dež. glavar — ter pojasnjuje glede predloga italijanskih poslancev, da ni mogel slov. poslancev obvestiti o njem, ker se mu je neposredno pred sejo oglašil in ker so prišli slov. poslanci v zbornico že ko so vsi drugi na nje čakali.

Na to sledi točke dnevnega reda.

1. Potrdi se izvolitev g. Oskarja Gabrščeka poslancem slovenskega velikega posestva. (Poročevalec dr. Tuma).

2. (Poročevalec dr. Marani). Sprejme se z vso hvaležnostjo podaritev poslovnice za leta 1899 nj. prevzv. bivšega gosp. deželnega glavarja Franca grofa Coroninija v korist ustanovljene l. 1890. — Naročuje se deželnemu odboru, da izrazi v najprimernejši obliki dopajanje deželnega zbra in hvaležnost cele dežele za visokodusni dar.

3. in 4. (Poročevalec dr. Tuma). Računski sklepi za l. 1895, 1896, 1897, in 1898 in proračuni za l. 1900. vseh zalogov, kateri oskrbuje deželni odbor, izroči se v pretresovanju in poročilo finančnemu odseku.

Volitev udov v komisijo za obrtniški davek in pa za presojo ugovorov proti osebni dohodarinji se odloži na eno prihodnjih sej.

Volitev treh navadnih odsekov se je izvršila tako-le:

Finančni odsek: Dr. Verzegnassi (predsednik), bar. Locatelli, Mighetti, Panigai, dr. Gregorčič, Berbuč, dr. Rojc; — pravni odsek: Dr. Marani (predsednik), dr. Egger, Valentinis, Verzegnassi, dr. Tuma, Grča, Muha; — petički odsek: Dottori (predsednik), Michieli, dr. Venuti, dr. Abram, Gabršček, Lapanja, dr. Gregorčič.

V deputacijo, katera se pojde pokloniti presv. cesarju na Dunaj so izvoljeni gospodje poslanci baron Locatelli, dr. Venuti, dr. Gregorčič in prof. Berbuč.

Prihodnja seja bo v četrtek 5. t. m. ob 4. uri popoldne.

zice, in da se bo treba ločiti od njih. Od petih, šestih debeluškov ti gotovo umrje eden. —

Sivo dno ni brez smrti. Umevno je. Mož in žena ne moreta umreti isto minuto. Naj stane kar hoče, eden njiju mora preživeti to, da dá pogrebti drugega. In Nasta je videla, kako jej umira mož. Ta strašna nesreča se jej je predstavljala v vseh svojih podrobnostih. Videla je grob, sveče, cerky, stužabnika in celo stopinje, ki jih je pustil za seboj grobar v predсобi.

Čemu to? Zakaj?“ vpraša ter zré topo v lice mrtvega moža.

In vse preteklo življenje z možem se jej je zdelo le glipi, nepotreben predgovor k tej smrti. — — —

Kar pade Nasta nekaj iz rok in zrota na tla. Ona se strese, skoči in široko odpre oči. Eno ogledalo je leži pri nogah, a drugo stoji na mizi kakor prej. Pogleda se v ogledalo ter vidi bledo objokano lice. Onega sivega dna v prikazni ni bilo več.

„Menda sem bila zaspala... misli si ter zlahka užidhne.“

Kaj bi bilo, da bi človek vse videl in vede!..

„Izvolite, jaz vam jo oblečem... Nu tako... Idiva.“

„Plačam vam... vse živiljenje vam bodo hvaležna.“

Ali kaka muka! Ko je bil oblekel suknjo, se je doktor zopet vlegel. Nasta ga spravi na noge ter ga vleče v predsobo. V predsobi je bilo dolgo, mučno šarenje s kalosi (vrhnjimi čevlji), kužuhom.... Kučemo ni bilo.... Ali glej, naposlед sedi Nasta v kočiji. Doktor poleg nje... Zdaj treba le še štirideset vrst prevoziti in njen mož dobri zdravnikovo pomoč. Nad zemljo je tema... prav nič videti. Mrzli zimski veter piha. Pod kolesi so mrzle kepe. Izvošček se je ustavljal vsak čas ter premisljal, po kateri poti bi šel.

Nasta in doktor sta molčala vso pot. Strašno jih je treslo, ali čutila nista niti mrza, niti tresenja.

„Voz, vozi!“ Prosila je Nasta voznika

Ob petih zjutraj pridejo utrujeni konji na dvor. Nasta zagleda znane vrata, vodnjak z vzdigovalom, dolgo vrsto konjišnic in skedenje... Naposlед je doma.

„Počakajte, jaz takoj...“ reče Štefan Lukič ter ga posadi na divan. — „Odpocite si, pojdem pogledat, kaj je ž njim.“

L I S T E K.
Pogled v bodočnost.

Ruski: A. Čehov.

„To ni možno!... Ta stanuje 25 vrst (kilometrov) odtod, in čas je drag. Tudi konj ni za to; od nas do tu je štirideset vrst in odtod do deželnega zdravnika skoro toliko. Ne, to ni mogoče! Idite Štefan Lukič! Prosim vas junaškega dejanja. Nu, izvršite ga! Usmilite se!“

„Vrag vedi kaj.... Tu je vroč

Za jednakopravnost.

Interpelacija poslanec Spinčiča, dra. Laginje in tovarišev do ministra za notranje stvari v seji zbornice poslancev dne 16. marca 1900.

C. kr. poštna uprava v Trstu — bržkone sporazumno s c. kr. namestništvom — se je v minolem mesecu odločila, da je na poštnem pečatu v Škedenju, okolice tržaške, pridela slovensko ime Škedenj, kakor tudi italijansko Servola, in je s tem vsaj deloma ustregla faktičnemu razmeram ter zadostila opravičenim zahtevam tamošnjih prebivalcev. —

Iz krogov gospodovalne stranke italijanske so se dvignili protesti proti priprediti slovenskega imena, kakor da je to motenje njih posestnega stanja in pristransko povspreševanje slovenskih rogovilem od strani vlade. Oni so zazrli v tej odredbi nadaljevanje kratjenja, vrščega se po načrtu, in zožeyanja njih narodnih in kulturnih pravic, in so to odredbo označili kakor lahko mišljeno zlorabo državne oblasti, idočo za tem, da v zvezi z drugimi odredbami potlači italijanski narod v Trstu in v Primorju.

Poznavatelji razmer in postopanja tako c. kr. oblasti, kolikor imenovanih krovov v Trstu in Primorju, se ne čudimo takim glasovom poslednjih. Le-ti so se pričeli, da ne le v avtonomnem delokrogu postopajo obsočitno, despotično, brezobzirno, ampak da zapovedujejo tudi po cerkvah, šolah in na vseh poljih javne uprave, in da preprečajo tudi najmanje poštovanje pravic Slovencev, oziroma Hrvatov, ker si domnevajo, da Trst, in obe drugi primorski provinciji, so italijanske provincije.

Da se pa javno mnenje po njih protestih v tej stvari ne zavede na krivo pot, bodo povdarjeni tu nastopno.

Škedenj je kraj, v katerem bivajo Slovenci že od starih časov, gotovo od časov, ko so predniki izvestnih sedanjih prav mnogih gospodov Italijanov v Trstu bivali Bog ve kje, gotovo pa ne v Trstu.

Po zadnjem, od magistata izvedenem ljudskem štetju steje Škedenj 1997 Slovencov in le 565 Italijanov in 5 Nemcev.

V resnici je Škedenj — izvzemši nekoliko v novejše čase priseljenih italijanskih rodin — obljuden od samih Slovencev, in le-ti so pač najbolje spričevalo v dokaz načnosti tega kraja in pristnosti imena, s katerim označujejo ta kraj.

Ime Škedenj rabijo splošno prebivalci tega kraja in bližnjih oddaljenih krajev, ne izjemši mesta tržaškega, in sicer od starih časov njih naseljenja.

Ne samo c. kr. upravne oblasti so morale vsprejeti in odobriti ime Škedenj, ampak tudi avtonomne oblasti mesta tržaškega so ga rabile do pred malo časa; do pred 4. do 5. pravim štirimi do petimi leti je bila javno, na steni, določeni za javnost, obesena železna tabla, na kateri je bilo čitati jedini napis, izведен v reliefu: „Selo Škedenj. Občina Trst“, krajna tabla, ki je v času znane afere tabel na Primorskem izginila na tako karakterističen način, da se je od strani avtonomnih oblasti v Trstu nadomestila z italijansko-nemško-slovensko, na kateri pa je napisano le italijansko ime Servola in na kateri popolnoma pogrešamo pravo slóvensko ime Škedenj.

Z ozirom na to in z ozirom na interpelacijo posl. Spinčiča, Nabergoja in tovarišev od 23. maja 1894, na katero, žal, še nismo dobili odgovora, si dovoljujejo podpisani nastopno vprašanje do njegove ekselencije gospoda ministerskega predsednika, kakor načelnika centralne vlade in voditelja ministerstva za notranje stvari:

Ali je njegova ekselencia pri volji odrediti potrebno, da ostanejo ne le poštni pečati v Škedenju in ono drugo malo slovenskih oziroma hrvatskih napisov v provinciji tržaški in v vsem Primorju, ampak da se slovenski, oziroma hrvatski napis prirede na vseh javnih uradih in pečatih v vsem obsezu Primorja, v zmislu prava in zakona, da bo odgovarjalo načinom odnosajem?

Slovenski štajerski deželni poslanci.

Razmere, kakoršne vladajo v deželnem zboru štajerskem, katere razmere so pristni odmev naši narodnosti na Štajerskem sovažne struje, so prisilile slovenske zastopnike v deželnem zboru štajerskem, da opustijo nadaljnje sodelovanje v tem zastopu.

Uzroke, ki so dovedli do tega sklepa slovenskih zastopnikov, so razglasili isti te dni in so nastopni.

Nemško nacionalna t. j. prusaška večina dež. zabora nastopa proti zmerni slovenski, v zakonitih mejah deluječi manjšini čedalje brezobzirnje in nestrljivejše in kaže očito, da slovenskemu narodu ne pripozna najprimitivnejših pogojev za njega kulturni in gospodarski obstanek.

Na vodstvu deželne uprave se potrebe slovenskega naroda enostavno prezirajo.

Na spodnjem Štajerskem, kjer zahteva javna služba absolutnega znanja slovenskega jezika, se nameščajo uradniki, ki so tega jezika popolnoma nezmožni, ali pa prevetno prezirajo.

Za deželno sadjerejsko šolo v Mariboru so dobili učitelje iz Prusije, domače, mnogo zmožnije prosile pa so prezrli, — pri oddaji javnih služb na spodnjem Štajerskem je slovenska narodnost sploh zapreka, ki onemogoči prosile službe, katere so, kakor razvidno, rezervirane le za Nemce.

N a s e d i j a k e izključujejo od vseh štipendij, katere ima deliti deželni odbor.

V išji izobraževalni zavodi so izključljivo nemški in celo ljudsko šolo, v kateri se ima izobraževati slovensko mladino, preplavlja prusaški duh, učitelji na teh šolah, ako se količaj ozirajo na narodne potrebe ljudstva, so često žrtva nemškega proganjanja, kar se je baš izkazalo o novem stavljaju šol v plačilne razrede povodom urejevanja učiteljskih plač.

Ali kako je v gospodarskem! Tu se spodnji Štajer zanemarja na nezaslišan način. To n. pr. v pogledu uravnjanja rek in potokov, in gradenja ter vzdrževanja cest, nadalje pri delitvi brezobrestnih posojil in razdelitvi amerikanskih trdnih podlag itd. itd. — povsodi imajo prednost nemško misleči prebivalci, celo premožni, dočim se prezira slovenske, zares potrebne kmetovale.

Predlogi, ki jih stavijo slovenski poslanci v deželnem zboru v prilog slovenskemu prebivalstvu, niti ne pridejo do razpravljanja in se proti vsakemu parlamentarnemu redu enostavno preglašujejo.

Na Štajerskem je ne manj ko 19 nemških meščanskih šol, katere sta nejo deželo do 280,000 krov, a niti ene slovenske! Ko so Slovenci stavili predlog, da se osnjuje eno meščansko šolo z slovenskim učnim jezikom v Št. Jurju ob južni železnici, je nemška večina ta predlog odklonila z zasmehujočimi mejklici in sicer a limine.

Slovenski deželni šolski svet je se stavljen jako krivično, kajti v njem odločujejo možje, ki nimajo nobenega čuta za naroda usodo. Predlog, da se preustroji šolski svet po načinu českega ali tirolskega, tako, da bi imel naš narod svoj upliv na svoje šolstvo, ni prišel do glasovanja, dotični referent je enostavno izginil s pozorišča.

Deželni red in deželni volilni red, ki bi potreboval temeljiti premembe, ker je še iz prastare ustavne dobe, zadržuje nezaslišane krivice zoper slovenski narod na Štajerskem. Na Spodnjem Štajerskem n. p. v slovenskem volilnem okraju Celjskem pride na 61.661 prebivalcev še le eden poslanec. Temu je posledica, da Slovenci na Štajerskem, števši 400.480 prebivalcev, imajo od 60 izvoljenih deželnih poslancev samo osem, a Nemci za 847.923 prebivalcev 62 poslancev. Za premembo tega kričecega razmerja so stavili slov. poslanci predlog v smislu, da se doseže pravičnejšo razdelitev mandatov, — toda nemška večina je šla mimo tega predloga enostavno na dnevni red!

Po eni strani tako krivično in brezobzirno postopanje od strani deželnega odbora in nemškonalionalne večine dež. zabora, katera večina je učinila celo to brez takost in surovost, da je, ko se je čitalo interpelacije v slovenskem jeziku, potuhneno izginala iz dvorane „mož za možem“, po drugi strani pa, ker so poslanci videli, da deželna vlada vse tako počenjanje sama gleda križem rok in dopušča, da se slovenski narod na Štajerskem politično in gospodarsko odriva ter zatira, — so morali priti do prepričanja, da je pod takimi razmerami ugasnil Slovencem slednji up, da dosežejo kake pravice v nemškem Gradcu ter da bi bila njihova udeležba na Štajerskem deželnem zboru brezuspšna in celo v nečast slovenskemu narodu.

Iz teh uzrokov, ki so jim bili povod protestu dne 15. maja 1899, so opustili vsako nadaljanje sodelovanje v deželnem zboru Štajerskem.

Dopisi.

Iz Bolea. Kar smo imeli povedati, smo povedali vše — ponavljamo ne. Na zadnja udrihanja „Soče“, kjer me več ali manj omenja v treh noticah, odgovarjam le par stvarj, hoteč jih proglašiti za laž in tendencijo.

V prvi notici piše g. Gab., da je tudi „Krankenkassa“ le s leparija. Čuden gospod! Pravite, da sem veliko preslaboumen, da bi imel Bolčane „za norca“, in da treba zato drugačnega tička; čemu se torej batu našega društva, s katerem hočem ljudi „lepiti“, kakor ste pred 14. dnevi pisali? Bolčanje se ne dajo speljati na led, pravite, in vendar se bojite zanje: imate li vsak teden drug razum, da vedno drugače govorite? Ako si prepričan, da stvar ne škodi, potolaži se!

V drugi notici se opravičujete, da ste na shod, ki ste ga sklicali v Boletu, povabili vse, kar jih je zapisanih v „Kažipotu“, in trdite tudi, da je bil g. Berginc, sedlar — prisoten, ter da mi je on poročal o shodu. — Sam dobro veste, da ga ni bilo zraven, in da ga niste vabili, kakor tudi nekaterih drugih ne, in vendar to trdite! Kaj naj pač mislim o Vas, ko lažete v obraz? Moja sodba o Vas pač ne more biti drugačna od one, ki so si jo vstvarili Bolčanje o Vašem „objektu“ nastopaju. O shodu mi je pa na tančenje poročal, da Vam povem, mož, od katerega bi ne bili pričakovani.

Tudi ne vem, čemu hujskati v listu proti poštenemu možu, g. Bergincu, ki nikomur ničesar noče, in ima le ta „greh“, da je v odboru novega društva! Še po deželi začnite hujskati medsebojno trgovce in obrtnike in rokodelce in ljudstvo na bojkot, a povem Vam, da boste sami odgovorni za posledice, za katere Vam ne bo nihče hvalezen!

V tretji notici se pere g. učitelj na Žagi, da ni on pisal v „Sočo“ famoznega dopisa, v katerem se hujska ljudstvo, naj nikar ne prispeva za kard. zavode, in za kaj dopis ga je dopisnik „Pr. L.“ vrlo osmešil. Ali je to pisal v „Sočo“ on ali ne, je meni vse jedno, vendar pa izjavljam na sumničenje g. učitelja, da nisem jaz tisti, ki mu je posvetil v „Pr. L.“, dasi bi si, imogrede omenjeno, štel v čast tak humor.

Jos. Abram kaplan.

Bovec, 31. marca t. l. (Izv. dop.) — Bosna registrirana mlekarska zadruga napreduje vrlo dobro. To je pa seveda v prvi vrsti odborova zasluga. Naj mi bode dovoljeni, da spregovorim nekoliko besed o tej za naš kraj velevažni zadrugi. V prejšnji dobi se je izplačevalo zadrugarjem po 4½ krajcarja od vsakega litra, ostali zneselek je pa stal v zadružni blagajni in sicer za pokritje stroškov, izdanih za društveno poslopje. V mesecu januarju tekočega leta se je pa plačeval liter mleka po 5 krajcarjev, namreč izplačalo se je zadrugarjem vse, kar je mleko donašalo. Ker se je pa že v mesecu februarju izplačalo od litra mleka spet le po 4½, nastala je vsled tega razločka med zadrugarji nekaka razburjena ost, ker ti ne znajo tolmačiti vzroka, vsled katerega je nastal ta razloček.

Po mojem prepričanju ne tiči ta vzrok nikjer drugje, nego v samem mleku. — V prejšnem času se je namreč mleko bolj pridno preiskovalo s kremometrom in lactodensimetrom, da je prišlo v mlekarno le naravno mleko. A zdi se pa, da je sedanji odbor ta posel opustil, če tudi ima zadruga svoj Liendstromov stroj, h kateremu nam je vlada pripomogla. Pri seji, ki se je vršila dne 22. marca t. l., je bil navzoč tudi gospod Milan Ivančič, potovalni učitelj za mlekarstvo, a ako se ne motimo, ni se niti on spomnil Liedustumovega stroja, ki leži zapuščen in ves v prahu tam nekje na polici. Ako se ne bode pazilo, da prihaja v mlekarno le naravno mleko, ako se ne bo torej s pomočjo napominanega stroja konstatirala tolča mleka ter se bo vsprejemala v mlekarno mesto mleka, voda, potem je pač naravno, da bode liter take tekočine donašal manj dobička nego pa liter pravega naravnega mleka. Zato naj bode v korist dobr stvari prav toplo priporočeno,

da se uvede pri vsprejemanju mleka spet strogo kontrolo ter, da se sprijazni z Liendstromovim strojem.

Iz Šturi. V soboto dne 24 marca t. l. došel je od Visokega c. k. deželnega predsedništva v Ljubljani odlok, katerim postane dosedaj tako imenovani Štursko-Ajdovski tamburaški zbor, — postavno ustavljeno društvo z imenom, — Tamburaško društvo „Danica“ v Šturi, z sedežem v Šturi. Vodstvo in odbor se je tudi že konstituiralo in sicer: pred. g. Št. Štekar, blag. g. M. Malik, taj. Jos. Dietz, kapelnik g. Jos. Budihna.

Pred dobrimi dvemi in pol leti sprožila sta zgoraj imenovana gosp. prvo misel, da se ustanovi tamburaški zbor in to misel takoj uresničila s pomočjo ostalih tamburašev, po podludem mesečnem strogem pouku spretnega učitelja glasbe gosp. H. Vogrič-a nastopil je zbor dne 10. okt. 1897 t. prvič v ta namen prenovljeni društveni dvorani, s 13 točkami tamburanja na oder.

Od tega časa napravil je zbor več izletov in sodeloval 26 krat pri raznih koncertih, pevskih in plesnih veselicah. Bilo je pa tudi zboru ob svojem času premagati mnogo ne opravičenih neprilik in od strani, od koder jih je bilo tudi pričakovati.

Upati je, da se v tem oziru ne greši več.

Gospodom narodnjakom, posebno ajdovskim, ki so vedno vsestransko podpirali zbor, budi tukaj izrečena najiskrenje zahteva.

Za napravo glasbil, šole, in drugih priprav, imel je zbor velikih stroškov — ki pa bodo, upati je, v kratkem pokriti, in ko se to zgodi, delovalo se bode ložje v korist raznih dobrodelnih namenov.

Da se to doseže, priporoča se najujudne dosedanjim in drugim dobrotnikom ter prijateljem slovanske glasbe za nadaljno naklonjenost.

ODBOR.

Politični razgled.

Državni zbor.

Nekateri listi poročajo, kar pa ni zelo verjetno, da se sklice državni zbor, ki po Veliki noči, češ, da izvole člane v kvotno, deputacijo.

Izjavljena italijansko-slovenska pogajanja v Istri.

O tem piše nek hrvatski istrski poslanec to-le: Spravna pogajanja so se razbila. Z ozirom na gospodarski položaj našega naroda iskreno obžalujemo, da je prišlo do tega, z narodnostnega stališča pa moramo ta dogodek le pozdravljati. V svojih zahtevah smo šli do skrajne meje prijenljivosti. Manj, nego da se smemo posluževati v deželnem zboru svoje materinsčine in uživati varstvo pred inzulti italijanske družbe v deželnem zboru in izvan njega, manj hrvatsko-slovenski poslanci vendar niso mogli in smeli zahtevati! Dejstvo pa, da se Italijani o teh zahtevah niso hoteli niti razgovarjati, kaže, na kateri strani je pravica in kje je iskani prenapetost in prednost. Mi smo pokazali najboljšo voljo za mir in nismo vzrok, da se je poskus izjavil. Naspotniki naj sami sebi priprijejo, ako se znova vname boj, ljut in silen boj, kakor še dosedaj še nismo bili. Nevdeleene stranke in narodi avstrijski, kakor tudi vlada pa morajo konečno uvideti, komu naj naklonijo svoje simpatije in kdo kali mir. Zanimivo bi bilo konečno zvedeti, kako bo poročal o tej zadevi osrednji vladu tukajšnji namestnik.

Poslanec dr. Prade o nemščini kot državnem jeziku.

Odkar je dr. Prade postal prvim podpredsednikom zbornice poslancev, je svoje nekdanje zahteve glede nemškega državnega jezika ne spada v sedanje spravno konferenco, ker se gre tu le za ureditev razmerja med obema narodoma na Češkem. Sicer smo pa govorili dosedaj le o posredovalnem jeziku in ne

Italijanski parlament.

V italijanskem parlamentu divja že štiri tedne straten boj manjšine proti večini. Opozicija vporablja dovoljena in nedovoljena sredstva obstrukcije. Škandal za skandalom se ponavlja in mlati se prazna slama, da je kaj. V predzadnji seji je pa zbornica vkljub vsej obstrukciji vsprela predlog, da pride 3. aprila na dnevni red predlog glede sprememb zborničnega opravilnika. Predsednik Colombo je namreč zaporedoma odrekal besedo obstrukcionistom. To jih je pa tako razčačilo, da so v zadnjih sejih pričeli proti njemu tako gonjo, da je moral kar božati iz zbornice. Vsled tega je demisijonalno celo predsedništvo.

Rusija in Bolgarija.

Ruski car je dovoljil, da je smel ruski polkovnik Jepančin na povabilo bolgarskega kneza, ogledati si nekoliko bolgarsko vojsko. Pred nekaj časom je pa tudi ruski tajni svetnik Kobeko pregledal bolgarske finančne razmere. Ta dejstva in se posebe potovanja vojnega ministra bolgarskega v Petrograd, so začela vzbujati pri nemških in avstrijskih diplomatičnih krogih nekako pozornost in nezaupanje. Pisava glasila teh krovov dokazuje, da jim pojavi kakega približevanja Bolgarije Rusiji nič kaj ne ugajajo.

Domače in razne vesti.

Vabilo na naročbo. S 1. aprilom nastopi naš list drugo četrletje. Pri tej priliki prosimo vse dosedanje naročnike, naj nam zvesti ostanejo ter naj skušajo pridobiti nam še novih. Naročnike, ki so zaostali z naročnino, prosimo, naj jo kmalu poravnajo. — "Gorica" stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone, četrleta 2 kroni in se lahko naroči z vsemi dnevom. **Uprava "Gorice".**

Baron Reinelt, načelnik velike trgovske hiše "Reyer & Schlick", v Trstu, predsednik trgovske zbornice itd. je umrl včeraj v 75. letu. N. p. v m!

Hranilnica in posojilnica v Skričah. Naznamenja slavnemu občinstvu svoje poslovanje, katero začenja s 1. aprilom 1900. Dnevni red je nabit v društveni uradnici. Uradni dnevi so: vsaki dan od 9. ure do poldne in od 1. do 5. popoldne. Odboru se je redno vsak 1. in 15. dan v mesecu. Obrestovalo se bo hranilno uloge po 4^{1/2}%, in dajalo posojila po 6%. Kdor bi želel vzeti hranilno vlogo do 20 kron, se mu takoj da; več kot 20 do 50 mora se naznani 3 dni popred, od 50 do 100 — 4 dni, od 100 do 500 — 8 dni, od 500 do 1000 kron se mora naznani 1 mesec popred. Kdor želi vstopiti kot ud brez posojila, mora plačati pristopino 1 krona in delež 10 kron, knjižico 40 vinarjev.

Razglas: Deželni odbor razpisuje eno denarno podporo letnih 240 kron, katero delodeli iz dohodkov zaloge prevzetenega deželnega glavarja grofa Frana Coroninija za onemogoč delavce, ustanovljenega v spomin zaroke prejasne nadvojvodine Marije Valerije.

Za podporo se smejo oglasiti delavci in delavke, ki so pristojni v katero občino poknežene grofovine goriško-gradiške ter so postali trajno nesposobni za delo; v prvi vrsti pa se bode ozir imelo na potrebne med tistimi, ki so svoje moči obrabili samo pri podjetjih velike in male obrti ali pa pri kinetičnih podjetjih. Prošnje je podati do 30. aprila 1900 v pisarni deželnega odbora in priložiti jim je: 1. spričevalo županijskega urada dotičnega kraja, potrjeno ali če treba, dopolnjeno po županstvu pristojnostne občine, — v katerem spričevalu je vestno opisana starost, stan družine, prezivila prosljeva, kako se je bavil z obrti in kakšno je njegovo nравno zadružanje. 2. zdravniško spričevalo potrjujoče prosljeve bolehvost ali pohabljeno, ki zakrivlja njegovo nesposobnost za delo. Če se pozive, da je kaj krivega v dokazilih, na katera se je oprl podpisane, ali pa če neha njegova bolehvost, ustavi se podpora takoj.

Redno zasedanje prizivne komisije za Goriško in Gradiščansko se je zaključilo dne 31. marca t. l. Po dokončanem posvetovanju o prizivih proti odmerjenju osebne dohodarine za leto 1899 je dvorni svetnik in finančni ravnatelj Oton vitez pl. Zimmermann članom komisije izreklo iskreno zahvalo za njih nepristransko, marljivo in stvarno sodelovanje, izrazujoč ob enem željo, da naj dobro premišljene rešitve prizivne komisije tudi same na sebi pripomorejo davčno moralno uveljavljati v polnem obsegu. V imenu članov komisije je na to baron Michael Locatelli zahvalil dvornega svetnika za spremno vodstvo teh obravnav.

Upravno sodišče je te dni ugodilo pritožbi Lahov proti tretjemu razredu ljudske šole v Žminju v pazinskom okraju. Ta razred, katerega je obiskovalo 170 otrok, se mora torej zapreti, a učitelja odpustiti. To je res lepa skrb za kulturni napredek naroda v Istri. Pa res, kakor da bi bile šolske postave tako ustvarjene, da se na njih podlagi ustanovljajo italijanske in nemške šole tudi če jih ni treba, a se zapirajo in zatirajo slovenske šole — če tudi so še tako potrebne. Najprej duševno uničiti narode — materijalno uničenje pride potem samo ob sebi. Tako si mislimo namreč naši nasprotники, ali mi mislimo drugače, mi mislimo

namreč in smo o tem tudi prepričani, da: svaka sila do vremena.

Razglas. Dne 17. aprila t. l. bode v dvorani "Hotel Central"-a v Gorici shod učiteljstva poknežene grofovine Goriške in Gradiščanske in prvi občni zbor deželnega učiteljskega društva za Goriško-Gradiščansko. Zborovanje prične ob 10. uri predpoludne. Dnevni red: 1. Prečitajo se pravila. — 2. Vpisovanje v društvo v smislu §§ 3. 7. društvenih pravil. — 3. Volitev odbora. — 4. morebitni predlogi in rezolucije. Za volitev pod 3. dobe pravico glasovati učitelji in učiteljice, ki se osebno udeleže zborovanja ter se prej oglašijo za pristop k društvu. K navedenem shodu so vabljeni vsi učitelji in vse učiteljice ljudskih šol v pokneženi grofovini Goriško - Gradiščanski Brž po shodu bode v istem prostoru prvi občni zbor novega društva po dnevnem redu: 1. Sprejem oglašenih v društvu. — 2. Prevodarek dohodkov in troškov za 1. društveno leto. — 3. Morebitni predlogi in rezolucije. Ajdovščina 30. marca 1900. Predstavovanega odbora: Fr. Bajt, nadučitelj v Ajdovščini.

Iz Jablanca pri Komnu nam pišejo: Ko se je šlo pri nas za izvolitev novega komenskega starešinstva, so nam obetali kandidature nove stranke marsikaj. Posebno so jim bile pri srcu naše slabe občinske poti. Ali kakor smo izvedeli v najnovijem času, so ti možje, ki so pri občinskih volitvah vsled svojih obljud v resnici zmagali, pristaši narodno-napredne stranke. Kakor smo izvedeli v najnovijem času, pravimo, ker, ako bi nam bilo to prej znano, bi ti ljudje danes gotovo ne sedeli v komenskem staršinstvu; kajti znano nam je predobro, da se drže gospodje, ki so to novo stranko osnovali na Goriškem, dosledno svojega gesla: obljuditi in dati je dvoje.

Zato je pa tudi popolnoma umevno, da se tudi naši narodni naprednjaki drže istih načel. Zato bode pa v prihodnje naša skrb, da izvolimo za starešine može, ki se bodo držali nasprotnega načela namreč: raje več dati in manje obljuditi. Še nekaj. V občinskem redu ni sicer nikjer tiskano, da bi moral hoditi župan vsaj ob nedeljah k sv. maši. Pri nas je bila to stara navada, tako, da je postal že popolnoma udomačen rek: Že povem gospodu županu, če ne drugači, pa v nedeljo pred cerkvijo po maši. No kdor bi hotel pri sedanjem županu storiti kaj jednakega, bi prešli morebiti meseci in meseci, predno bi zamogel kaj povedati gosp. županu v nedeljo pred cerkvijo. Pa kakor rečeno, v občinskem redu ne stoje nikjer zapisano niti da bi moral župan ob nedeljah v cerkev, niti, da bi imel kdo pravico mu kaj povedati ravno pred cerkvijo in pa v nedeljo po maši. Mi hočemo le reči, da nam je žal, ako se opuščajo neke stare navade, na katere mnogo drži naše ljudstvo.

Gabršček kot denarničar "Goriške ljudske posojilnice". Pred kratkim časom je Gabršček v svojem listu samega sebe hvalil kot zanesljivega denarničarja pri posojilnici. K njegovim opazkam naj dodamo še mi svoje. Ko je bil Gabršček leta 1896. denarničar v posojilnici, bil je takrat v denarnici veden nered. Manjkal je včasi več, včasi manj, kakor je naneslo. Gabršček je trdil, da je bil takratni uradnik F... vsega tega krije, a F... se je vedno izgovarjal na Gabrščeka. Vprašanje je, kdo je bil večji krivec? Priprost človek bi mislil, da tisti, kdor ima ključe do blagajnice, pa ne tisti, ki blagajnico vidi le od zunaj. Pri občenem zboru spomladi leta 1897. so dobili takratni ravnatelji posebne nagrade. Tudi Gabršček naj bi dobil 125 gld. Prav tako velik je bil pa takrat deficit, drugo se je že prej pokrilo. Gabršček ni dobil od 125 gl. niti krajcarja, še videl jih ni, kar ga je spravilo v veliko nevoljo. Denar je ostal v blagajnici; le v štraci se je v Gabrščekovi nenavzočnosti zapisalo: 1) Gabršček potegnil nagrado.... 2) Gabršček poravnal deficit.... Tudi iz ravnateljstva je moral takrat Gabršček izstopiti, in namesto njega je prišel v odbor M. Premrov. Da je vse to res, lahko potrdita vsak čas F... in dr. Tuma.

Liberalizma ni! "Soča" je res podobna stari židovski botigi. Pri židu najdeš vse navskrižem nakopičeno. Poleg razpel in svetih podob prodaja tudi nesramne podobe, kupčuje s cerkevnim blagom, pa tudi z orojem. Vse pride židu prav. Taka je tudi "Soča". V njej predalih najde vse prostora, kakor bolje kaže. Zdaj se štuli za zagovornico duhovščine, zdaj isto blati na najnesramnejši način, zdaj pobožno zavija oči, kot braniteljica krščanstva, kmalu pa preklinja. V 31. številki pa izjavila uredništvo, da se edino ono bori za pravo krščanstvo, ker loči krščanstvo od klerikalizma. V isti številki pa po drugem člankarju razvija pristoj liberalizem.

"Soča", ki se je pred leti v potu svojega obraza trudila dokazati, da liberalcevni na Slovenskem, ista "Soča" danes očitno in javno izpoveda pristno liberalno načelo. — Liberalizem po svojem bistvu znači popolno odpoved človekovo slednji avkrotiteli; o tem liberalizmu je pisal Leon XIII. l. 1888 v okrožnici "Libertas":

Pa veliko njih, posnemajoč Luciferja, katerega je tista brezbožna beseda, ne bom

služil, onesrečila, težjo pod imenom prostosti po neki brezpametni nebrzdani drznosti. Taki so ljudje, ki se hote imenovati svobodnjake, liberalce izposodiši si ime od besede "libertas" t. j. svoboda, prostost. In spet: "Pristaši liberalizma trdijo, da ni božje oblasti, kateri bi se moral pokoriti v dejanjih življenja, ampak, da je vsak sebi postava, iz tega izhaja ona nравoslovna filozofija, katero zovejo neodvisnost, katera odvrnivši voljo v imenu prostosti od spolnjevanja božjih zakonov, daje človeku brezmejno neodvisnost". Tako označuje Leon XIII. liberalizem.

In ta liberalizem izpoveda javno tudi "Soča". Člankar, ki je tudi član uredništva, je izpovedal v članku "Klerikalizma ni" dobrovoljno naslednjo liberalno izpoved: "In danes stoji vsemu temu (veri in cerkvi) naravnost pred očmi moderni človek, ve mnogo, ali ne vsega. Njegovo vzgojo, njegovo izobrazbo, ki mu vsak dan podaja na sto novih poznatkov (tudi elektriko in gas) njegovo življenje, njegovo delo in njegove misli silijo ga, da vsklikne proti tem starim formam (tu misli verske resnice in zapovedi): "Ne, ne pripoznavam vas več. Hočem, da si vse svoje notranje in zunanje sam opravljam brez vsakega drugega pritiska. Protestujem proti nasilstvu, katero me bije pri vsakem koraku. Hočem svobodo prepricanja in vesti".

Tako je A. Kristan za "Sočo" izpovedal pravi liberalizem. Prišli smo tudi na Goriškem srečno do tega, da imamo tudi v javnem življenju liberalce Hvaležni pa smo "Soči", da je tako hitro popravila načelnika narodno-napredne stranke dr. Tumo, ki je na zaupnem shodu tujemu liberalizmu odločno odgovadal mesto v njegovih stranki. Sedaj smo na čistem. Liberalizem se tudi pri nas javno izpoveduje. In proti liberalizmu se bodemo v prid in napredek našega naroda vedno borili, vero in cerkev bomo odločno branili. Ako nas radi tega imenujete klerikalce, nestrpne in karkoli hočete, svobodno Vam. Liberalne volkove v ovčji koži napredka pa bode spoznalo tudi ljudstvo, kateremu je vera še vedno sveta.

Izpred sodišča. Dne 29. t. m. se je vrnila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem kazenska obravnava zaradi nasilnega uhoda v tuje posestvo.

Otoženi so bili sledčci: Konjedic Anton, Brezigar Ivan, Markič Martin, Zimec Miha, Brezigar Josip, Kumar Josip, Marinič Ivan, Makarovič Valentin, Velušek Andrej, Markič Josip, Konjedic Matija, Zimic Ivan, Kodelja Ivan, Matevčič Juri, Kumar Ivan, Valentincič Ivan, Marinčič Tomaž, in Konjedic Edmund.

Obsojeni so pa bili: Konjedic Anton na 5 mesecov, Zimec Miha na 3½ meseca in Konjedic Edmund na 6 mesecov; vsi drugi pa na 4 meseca težke ječe. Vsi mladeniči so iz Plav in iz Deske.

Obtoženca na sploh je zagovarjal dr. Stanič, Edmonda Konjedica se posebe pa dr. Gruntar.

Listnica uredništva. — Mn. gospod Miklavž Kocijančič, župnik v Renčah. Vaš popravek ni popravek, kakoršnega predpisuje zakon, zato pa ga tudi žal, ne moremo vsprejeti.

Izjava.

Glejte, to sem jaz hotel — g. Gabršček Andrej — da stopite Vi iz zasipa in plota svoje stranke in mi sam poveste, da ste Vi pisali napade na mojo osebo. To sem hotel doseči s svojimi izjavami in to sem tudi dosegel! Sedaj je vse jasno — in kdor vše, da je pisal g. Gabršček napade na mojo osebo, ta tudi vše, koliko je resnice na njih! No, Vi g. Gabršček, vidite, celo dostojnosti ste me naučili, da Vas nazivam gospodom in ne več "žurnalistom" — ne znate samo sumničiti, ne znate samo psovati, ampak tudi vedoma lagati! Izmed drugih neresnic, samo jedno in to radi tega, ker je dovolj prič okrog Vas, da Vam lahko povede resnice. Na Gruntarjevem večeru nisem jaz napil g. dr. Tumi — njevega imena prosim niti imenovati nisem — ampak poštenemu delu! To Vam lahko potrdi vsi gospodje, ki so sedeli pri mizi. Rečem poleg drugih neresnic! Odgovarjati Vam in oporekat Vam, bi se reklo, da ste zmožni sploh še zapisati resnico brez zaviranja. Ne v imenu nasprotne stranke, ne na prigovaranje koga izmed gospodov Vam nasprotne stranke — ampak zato, ker ste napadli, ne mojega prepričanja, ampak mojo osebno čast, zato sem hotel vedeti do dobra, kero je tisti. No, ubiti Vas nimam namena, niti politično ne, ker mi Vaša oseba ne bo nikdar na poti, da dosežem svoje smotre. Čemú neki pa bi Vas še ubiali, ubili se boste sami; kakšni vetrovi pihajo z gor na goriško Vašo stolico — to sami dobro veste in slutje. Vi ste tako nespameti, da si greste nakopavat osebnih sovražnikov in ne pomislite, da Vam lahko zmanjka čez noč celo političnih nasprotnikov, ker... pa saj sami dobro veste, kako visoko akcije stojte, če niste tam takoj najiven, kakor drugod. — Danes me bolje pojmet? Danes se do dobra in do cela razumeva g. Gabršček? No, če bi še nekaj časa polemizala, začeli bi celo pojmiti, da Gabrščekova oseba in narodno-napredna stranka na

Goriškem nista identična pojma, in da je g. Gabršček... ne, ne nočem Vam delati težkih mislj, ker Vam jih že drugi delajo preveč! Rekli ste, da se ne boste več brigali za mojo osebo — izvrstno, a političneg vodje, kakoršnega se domnevate Vi — dostojnejše bi bilo, da bi se ne bil javno v listu nikdar pobrigal! Toda — slobodno Vam, ne kaj se nam reče, ampak kdo nam reče, to je vprašanje. G. Gabršček — midva sva na jasnom? Vi ste si naredili sodbo o meni — jaz o Vas in morda je poleg mene še kedó drugi kaj dobička imel. Vi me le odslej ignorirajte, jaz Vas bom pustil v miru, kakor da bi Vas ne bil nikdar poznal. Če pa trčiva še kdaj v političnem boju vklip — tedaj pa znava še govoriti, ne sicer s psovkami, kakov "pijane mestne barabe" — g. Gabršček, to je izvrstno rečeno, izvrstno, če bi bili Vi hodili v višje razrede, dal bi Vam jaz odlično v frazeologiju! Tako ste si mi bili priljubili, gosp. Gabršček, da mi bo od zdaj dolj čas, ker ne bom mogel več čitati Vaših notic in pisati Vam izjav na veliko zadovoljstvo čitateljstva. — Škoda! Konec je teh lepih trenutkov! Zastonj bom še jedenkrat omogočil pero..... do svidenja, g. Gabršček!

Ivan Škrjanc.

Vinogradniki pozor!

Vsled vedno naraščajočega občega zanimanja za strelenje proti toči, smo prevzeli podpisani zastopstvo za Primorsko najbolj remonirane tovarne zatitake strojev ter se hočemo potruditi, da budem vrsili isto v popolno zadovoljnost svojih cenc odjemalcev.

V zadnjem času se je izumilo nebroj najrazličnejših strojev za strelenje proti toči, kateri so se več ali manj dobro obnesli; ker so pa za nabavo takih priprav za strelenje združeni prav veliki stroški, nam je na tem ležec, da se naši vinogradniki ne oškodijo s prenagljjenim nakupovanjem dragih strojev, prirediva podpisana v nedeljo dne 8. aprila t. l. v Kozani strelenje za poskušno s tremi različnimi stroji, h kateremu najljudnejše vabimo vse vinogradnike in drugo za to se zanimajoče občinstvo.

Priporočava ob enem naji izborno asort

Zahvala.

Povodom prebitke smrti našega ljubljenega brata, strica in svaka, prečastitega gospoda

Josipa Bajo,

bivšega ravnatelja gluhenemnice, knezoškojskega tajnika i. t. d.,

izrekamo vsem prijateljem in znancem za mnogostransko izkazano iskreno sučutje ter mnogobrojno udeležbo pri pogrebu v dan 28. t. m. najsrnejo zahvalo in sicer: prečast duhovščini, redovnikom, semeniščanom in drugim gospodom iz Gorice, vodstvu in učiteljskemu osobju dež. gluhenemnice, vodstvu slov. Alojzijeviča, raznim gg. županom in drugim prijateljem iz okolice. Še posebno nas veže dolžnost, izraziti najiskrenjejo zahvalo preč. župniku Wolfu za tolubo v zadnjih trenotkih ter preč. g. dr. Josipu Pavlici za prav prijateljsko sočutje v času dolgotrajnej bolezni in požrtvovalnosti pri vredbi pogreba.

Najsrnejsa zahvala bodi izrečena tem potom tudi preč. g. župniku v Šempasu in drugim č. g. stanovskim tovarišem pokojnika, ki so se vdeležili pogreba tamkaj, g. županu in staršinom, učiteljskemu osobju, tamkajšnjem pevcom za gulinivo nagrobnico, sploh vsem občinarem iz Šempasa, Kronberga, Loke, Ozeljana, Oseka itd., ki se niso zbalni neprijetnega vremena, da izkažejo zadnjo čast blagemu pokojniku.

Bog plati vsem, pokojniku pa večni mir.

V Gorici, dne 30. marca 1900.

Žalujoči ostali.

Naznanilo.

Podpisani si usaja uljudno naznanjati p. n. slavn. vojaštvu in drugemu častitemu p. n. občinstvu, da se v krojačnici vsled smrti

SIMONA ROSANZA

v vrtni ulici št. 8,

nič ne spremeni. Ta krojačnica je že 25 let na dobrem glasu, posebno odkar jo podpisani že več let samostojno vodi. Dovršil je tudi leta 1897. glasovito šolo za krojenje po Hoffmannovem sistemu na Dunaju, ter leta 1898. napravil izpit krojenja z odličnim vspehom na c. kr. obrtno-tehnologiškem muzeju na Dunaju.

Trudil se bo tudi nadalje gospode naročnike v vsakem oziru najbolje postreči, ter se nadeja obilnih naročil od p. n. vojaštva in občinstva.

V zalogi ima različno angleško in tuzemsko blago najboljše kakovosti.

Toplo se priporoča z odličnim spoštovanjem udani

Anton Krusič,

zet in naslednik pokojnega Simona Rosanza.

V Gorici, 28. marca 1900.

Za bolehne na pljučah, v vratu in goltancu
ia načudljive ljudi!

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdrovarnih bolezni, potem nađude, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljenja, naj piše **A. Wolffsky-jev čaj zoper krojne, pljučne in vratne bolezni**. Na tisoče zahvalnic zajamejo veliko zdravljino moč omenjenega čaja. Zavoj za dva dni stane 75 kr. Knjižice zastonj. — Pristen samo pri A. Wolffsky-ju v Berolinu 37, Weissenburgerstrasse 79.

Andrej Čermel

na Kornu št. 10,
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino kolonialnega blaga, kakor petrolej, kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špek, salame in to na-drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Češka čokolada in češki kakao

so najboljši.

V Gorici je prodajajo: Koča & Kutin, G. Furlani, P. Glessig, St. Paulin, Dom. Pardon. Zastopnik: **G. Barazzetti**.

Peneći bomboni.

Najfinje orijentalske slasčice. — Fondants in čokoladne bombone priporoča prva češka tovarna orientalskih sladčic in čokolade

A. Maršner

Praga, Kral. Vino-hrady, Češko.

Prva kranjska tovarna testenin Žnidrišič & Valenčič v Ilirske Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni vspeh najnih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najnih v tem času kar jih izdelujeva. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli. Najine testenine vdobe se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po $\frac{1}{2}$ kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlan-skih, briskih, dalmatinskih in istrskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razposilja po železnični na vse kraje avstro-ugarske monarhije v sedih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Josip Gorjanc

gostilničar
v Attemsovi palači na Kornu v Gorici,
ima tudi kleve za konje in vozove.

Razun dobrega črnega in belega vina ter piva, priporoča vedno izvrstna jedila, gorka ali mrzla.

Ima cena prenočišča.

Tovarna pohištva

FRANC PAVŠIČ,

Gorica, Šempeterska cesta št. 9,

izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, pošteni, dela povsem vredni ceni.

Posebno priporoča opravo za

spalne in jedilne sobe za salone in pisarne.

Kupuje orehova debla, prodaja orehove obkladke (rimeš) itd. itd. itd.

Ugodni plačilni pogoji!

Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Odlikovana tovarna

1894.

1894.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena 1. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najljubljivejšega sloga; vsakovrstnih slik, zreal, okvirjev in stolice, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesa; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebuščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Edino pristni BALZAM

(Tinctura balsamica)

se dobiva na debelo in na drobno v postavno dovoljeni in pri kupčinskem sodišči vpisani

tvornici balzama lekarika **A. THIERRY**

v Pregradi pri Rogatecu.

Pristen samo s to pri trgovinskem sodišči vpisani zeleno varstveno znakom.

Vsa oprava mojega balzama je pod postavnim varstvom za uzorce.

Najstarejše, preskušeno, najcencjese in najrelejše glavno ljudsko sredstvo za vse prse in plučne bolezni, za kašelj, hrkaj, zeloden krč, če jed ne diši, proti slabemu okusu, zapernej sap, rigajui, zgagi, napenjanju, zaprosti i. d.

Kjer ni zaloge, naj se naroči neposredno pod naslovom: **Tvornica balzama lekarika A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu.**

Poštne proste s zabolom na vse avstro-ugrske poše stane:

12 malih ali 6 velikih steklenic . . . . . 4 krome;

60 malih ali 30 velikih steklenic . . . . . 13 krome.

V Bosno in Hercegovino 60 vin. več.

Proti kvariteljem in posnemovalcem kakor tudi prodajalcem takih panarejan postopam na podlagi zakona za varstvo znakom pravnim potom.

Edino pristno mazilo iz vrtnic.

(Balzam-mazilo ex rosa centifolia.)

Vzbuja sedaj največjo pozornost. — Ima veliko antisepsično vrednost.

— Deluje jako uspešno proti unetju. — Napravi uspeh ali vsaj poboljša in olajša bol pri še tako zastarelih boleznih, poškodovanjih in rana.

Manje kot dva lončka se ne razpošilja in sicer izključno le proti predplačilu ali povzetju. S poštino, spremnico, zavojem i. t. d. staneta

2 lončka 3 krome 40 vinarjev.

Svarim pred kupovanjem brezuspešnih ponarejan in prosim dobro paziti, da je na vsakem lončku vžgana gornja znamka z tvrdko „Lekarna k angelu varuhu A. Thierry-ja v Pregradi“.

Vsekodnevno ponarejena mojega, edino pristnega mazila iz vrtnic postopam pravnim potom.

Kjer ni zaloge, naj se naroči neposredno pod naslovom: **Lekarna k angelu varuhu in tvornica balzama A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatecu.**

Razpošilja se izključno le proti predplačilu ali povzetju zneska.